

การเปิดเสรีของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

Service Liberalization of the Movie Industry in Thailand

พิธี: พลพิรุณท์, Ph.D.*

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ 2 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจภาพยนตร์ไทยและ 2) การส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ ครบวงจร ด้วยความพร้อมทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ถ่ายทำบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รัฐบาลไทยควรเจรจาตามกรอบของการเปิดเสรีภาคบริการใน Mode 2 และ Mode 3 ซึ่งการเปิดเสรีใน 2 Mode นี้จะเป็นกลยุทธ์การเจรจาที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์ที่ 2 นอกจากนี้ ในการกำหนดมาตรการรองรับจากการเจรจาการเปิดเสรีในภาคอุตสาหกรรมบันเทิง รัฐบาล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรทำการกำหนดมาตรการเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิงของประเทศที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย

คำสำคัญ: ภาพยนตร์ อุตสาหกรรมบันเทิง การเปิดเสรี

Abstract

There are two strategies for Thai's movie industry: 1) Enhancing competitiveness of the Thai movies and 2) Encouraging the foreign movie producers to produce their movies in Thailand. To pursue both goals, mode 2 and mode 3 under trade liberalization in services should be considered and negotiated for the foreign entities. Adjustment needed, e.g. skill training, upgrade facilities; should be prepared by the Thai policymakers and other stakeholders to be ready for the liberalization.

Keywords: Movie, Service Industry, Liberalization

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
118 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

1. บทนำ

วิชาเศรษฐศาสตร์บันเทิง (Entertainment Economics) ได้จำแนกประเภทของอุตสาหกรรมบันเทิงไว้สองประเภทหลักด้วยกัน คือ 1) อุตสาหกรรมประเภทที่ต้องผ่านสื่อหรือการบริการด้านสื่อบันเทิง (Media-Dependent Entertainment) และ 2) อุตสาหกรรมประเภทแสดงสด (Live Entertainment) โดยอุตสาหกรรมบันเทิงประเภทแรกประกอบไปด้วย ธุรกิจสื่อภาพยนตร์ ธุรกิจสื่อโทรทัศน์ ธุรกิจสื่อวิทยุ ธุรกิจเพลง ธุรกิจเคเบิลทีวี ธุรกิจ Internet ธุรกิจสิ่งพิมพ์บันเทิง เป็นต้น ในขณะที่อุตสาหกรรมบันเทิงประเภทแสดงสดจะรวมไปถึงธุรกิจเกมส์ และการพนัน การกีฬา การแสดงศิลปะและวัฒนธรรม และธุรกิจสวนสนุก (Vogel, 2001; Albarran, 1996; Alexander *et al.*, 1998)

ในการศึกษาถึงผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีภายใต้ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) อุตสาหกรรมบันเทิงถูกจัดอยู่ในหมวดของการค้าบริการ “สาขาบริการโสตทัศน” (Audiovisual Services) สาขาย่อยที่จำแนกมาจากสาขาบริการด้านการสื่อสาร (Communication Services)¹ ซึ่งการบริการโสตทัศนจะครอบคลุมธุรกิจการบริการเกี่ยวกับภาพยนตร์ (ไม่รวมการโฆษณา) รายการวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ธุรกิจผลิตและจำหน่ายภาพยนตร์และวิดีโอ 2) ธุรกิจการฉายภาพยนตร์และวิดีโอเทป 3) ธุรกิจด้านวิทยุโทรทัศน์ 4) ธุรกิจด้านการส่งสัญญาณออกอากาศวิทยุและโทรทัศน์ 5) ธุรกิจการบันทึกเสียง 6) บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการโสตทัศน

แต่อย่างไรก็ดี การเจรจาการเปิดเสรีการค้าบริการด้านธุรกิจบันเทิงภายใต้กรอบพหุภาคีในบริบทของ WTO นับว่าไม่ค่อยมีความคืบหน้ามากนัก เนื่องจากมีความเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มประเทศสมาชิกที่แบ่งได้สองฝ่าย โดยฝ่ายแรกมีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำในการสนับสนุนการเจรจาการค้าบริการโสตทัศน เนื่องจากสหรัฐฯ เห็นว่า ภาคบริการโสตทัศนเป็นสินค้าเชิงพาณิชย์ (Commercial Products) ที่ไม่ต่างไปจากสินค้าของภาคบริการอื่น ๆ ในขณะที่อีกฝ่ายนำโดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่เห็นว่า การบริการโสตทัศนมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (Cultural Products) ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องชี้ (Indicators) อุดมคติและความเชื่อของสังคม ดังนั้นกฎระเบียบทางการค้าบริการทั่วไปที่มักจะใช้กับสินค้าเชิงพาณิชย์จึงไม่สามารถใช้กับสินค้าประเภทโสตทัศนได้

ในกรณีของประเทศไทยเอง การเจรจาการจัดตั้งเขตการค้าเสรีในระดับทวิภาคี (Bilateral Free Trade Agreement) เป็นประเด็นสำคัญของการเจรจาการค้าของประเทศไทยในปัจจุบัน การเจรจาการเปิดเสรีภาคบริการในอุตสาหกรรมบันเทิงภายใต้เขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีจึงเป็น

¹ แต่ในขณะเดียวกันอุตสาหกรรมบันเทิงก็ยังสามารถถูกจัดให้อยู่ในหมวดของสาขาบริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬาได้ด้วยเช่นกัน

ประเด็นสำคัญที่ผู้เจรจาของไทยควรจะคำนึงถึง เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอีกหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศที่จะใช้เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว

ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการในอุตสาหกรรมบันเทิง งานศึกษาชิ้นนี้จะเริ่มจากการศึกษาถึงสถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมบันเทิงไทยทั้งทางด้านโอกาส ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่าง ๆ รวมทั้งเป้าหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิง เพื่อนำมาซึ่งแนวทางในการเปิดเสรีการค้าบริการในธุรกิจบันเทิง และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิงที่มีโอกาสหรือความสามารถในการแข่งขันให้กลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในอนาคต สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับอุตสาหกรรมบันเทิงไทย รวมไปถึงวัฒนธรรมไทย ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับจากทั้งคนไทยและคนต่างชาติ

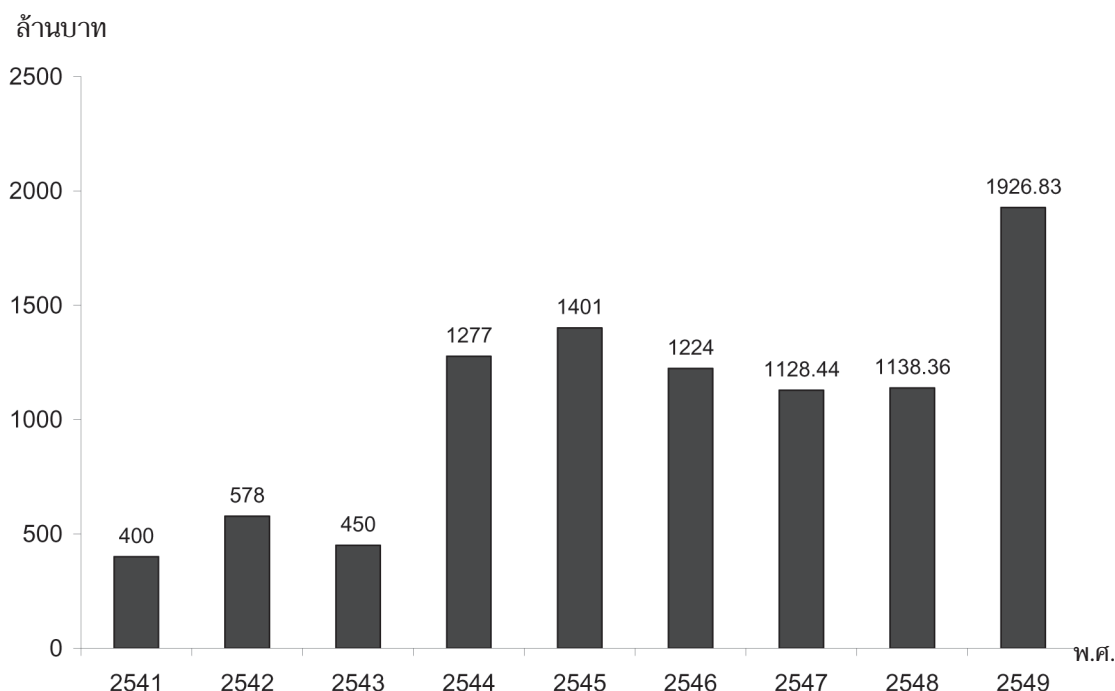
ในส่วนที่ 2 จะเป็นการวิเคราะห์ถึงโอกาสของการพัฒนาและการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมบันเทิงไทยในตลาดโลก ส่วนที่ 3 จะศึกษาแนวทางการเปิดเขตการค้าเสรีต่ออุตสาหกรรมบันเทิง โดยจะเปิดเสรีให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิงของไทย ส่วนที่ 4 จะเป็นการวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรค รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบันเทิงไทย และรวมไปถึงการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพภายในอุตสาหกรรมบันเทิงไทย ส่วนที่ 5 เป็นการสรุปและเสนอมาตรการรองรับจากผลของการเจรจาเพื่อให้ประโยชน์จากการเจรจากลับสู่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคในประเทศ

2. โอกาสของอุตสาหกรรมบันเทิงไทยในตลาดโลก

ในบริบทของการค้าในอุตสาหกรรมบันเทิง ถ้าจะพิจารณาจากรายได้จะพบว่า บริการธุรกิจภาพยนตร์เป็นธุรกิจแขนงหนึ่งของอุตสาหกรรมบันเทิงที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยจำนวนมาก จากรูปที่ 1 แสดงว่างบประมาณการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทยมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 450 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2543 เพิ่มขึ้นเป็น 1,401 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2545 และ 1,926 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2549 โดยในช่วงปี พ.ศ. 2546 พบว่างบประมาณการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทยมีแนวโน้มลดลงอันเนื่องมาจากวิกฤติโรคซาร์และสงครามอิรักเป็นสาเหตุหลัก ในขณะที่ปี พ.ศ. 2547 วิกฤติราคาน้ำมันแพงในตลาดโลกและปัญหาของไข้หวัดนกก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งทำให้ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยน้อยลง นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์ต่อมาว่า รายได้ที่จะได้รับจากการที่ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยอาจจะลดลงต่อมาในปี พ.ศ. 2548 เนื่องจากเหตุการณ์ของคลื่นยักษ์ Tsunami ที่ได้สร้างความเสียหายต่อชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย ซึ่งสถานที่ที่เกิดความเสียหายเหล่านั้นเป็นหนึ่งในสถานที่ที่บริษัทภาพยนตร์ต่างชาตินิยมเข้ามาถ่ายทำ เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม

โดยหลังจากนั้นรายได้จากผู้สร้างภาพยนตร์จากต่างประเทศที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 1,138 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2548 เป็น 1,926 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2549

ดังนั้น ถ้าจะมองโดยภาพรวมแล้ว การถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทยสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากกว่า 1,000 ล้านบาท และธุรกิจภาพยนตร์ยังเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีการจ้างงานในประเทศซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้ สำหรับปัจจัยการผลิตการผลิตในอุตสาหกรรมบันเทิงเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ฐานความรู้ในการผลิตเป็นสำคัญ (Knowledge-Based industry) กล่าวคือ การผลิตจะต้องใช้บุคลากรที่มีศักยภาพเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและต้องมีการถ่ายโอนทักษะและความรู้ (Transfer of Skills and Knowledge) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ อีกทั้งอุตสาหกรรมภาพยนตร์ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่น ๆ อาทิเช่น ธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม ธุรกิจการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า ธุรกิจการจัดหานักแสดง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมบันเทิงยังอาจเป็นอุตสาหกรรมหลักที่เป็นสื่อในการเผยแพร่ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณีของไทยและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยตามมา



ที่มา: <http://www.thailandfilmoffice.org>

รูปที่ 1 งบประมาณของภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2541-2549 (หน่วย: ล้านบาท)

ตารางที่ 1 สถิติการเข้ามาถ่ายทำของภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2541-2549
(หน่วย: จำนวนเรื่อง)

ปี พ.ศ.	ภาพยนตร์ สารคดี	ภาพยนตร์ โฆษณา	ภาพยนตร์ เรื่องยาว	ภาพยนตร์ โทรทัศน์	มิวสิก วิดีโอ	รวม
2541	182	82	14	13	0	291
2542	200	128	12	3	2	345
2543	199	162	26	8	7	402
2544	195	186	26	19	15	441
2545	228	201	23	11	18	481
2546	185	162	18	7	16	388
2547	207	173	28	11	22	441
2548	245	183	21	16	27	492
2549	188	201	26	37	39	491

ที่มา: <http://www.thailandfilmoffice.org>

อุตสาหกรรมภาพยนตร์สามารถจำแนกตามประเภทของภาพยนตร์ได้หลายประเภท เช่น ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์โฆษณา ภาพยนตร์เรื่องยาว ภาพยนตร์โทรทัศน์ และมิวสิกวิดีโอ จากตารางที่ 1 แสดงสถิติของภาพยนตร์ต่างประเทศที่ได้เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยจำแนกตามประเภทของภาพยนตร์พบว่า ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่เข้ามาถ่ายทำจะเป็นในรูปของภาพยนตร์สารคดี โดยสาเหตุสำคัญมาจากการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่และสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนโบราณสถานมากมาย ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงเป็นจุดที่สร้างความสนใจแก่ชาวต่างประเทศจำนวนมาก อันดับที่สอง คือ ภาพยนตร์โฆษณา ในขณะที่การเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์โทรทัศน์มีจำนวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 จำนวนภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยจำแนกตามประเทศพบว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหลักที่ได้ขอเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 154 เรื่องในปี พ.ศ. 2546 และ 147 เรื่องในปี พ.ศ. 2547 รองลงมา คือ ประเทศจากยุโรป อินเดีย ฮองกง จีน สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ตามลำดับ โดยถ้าสังเกตแล้วจะเห็นได้ว่าประเทศหลัก ๆ ที่ได้เข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยนั้นมีอยู่ 5 ประเทศที่เป็นประเทศคู่เจรจาการจัดตั้งเขตการค้าเสรีทวีปเอเชียของไทยจากคู่เจรจาทั้งหมด 8 ประเทศ² จึงนับได้ว่าธุรกิจบันเทิงระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจาทวีปเอเชียมีความสำคัญต่อไทยเป็นอย่างมาก ถ้าประเทศไทยสามารถที่จะใช้เวทีการเจรจาเปิดเสรีทวีปเอเชียเพื่อลดอุปสรรคในการเข้ามาถ่ายทำ

² 8 ประเทศในการเจรจาการเปิดเขตการค้าเสรีทวีปเอเชียกับประเทศไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย จีน นิวซีแลนด์ บาห์เรน และเปรู

ภาพยนตร์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจาได้ก็อาจจะสามารถเพิ่มจำนวนภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยและสร้างรายได้ให้กับประเทศมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างประเทศที่มีการติดต่อกับประเทศไทยในธุรกิจภาพยนตร์ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งให้ความสนใจสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และประสงค์จะเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย จีนได้หารือกับประเทศไทยเกี่ยวกับแนวทางการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านอุตสาหกรรมภาพยนตร์ โดยผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยกล่าวว่า สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในทุก ๆ ด้าน สำหรับในปี พ.ศ. 2547 สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เข้ามาขออนุญาตถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยรวม 12 เรื่อง งบประมาณที่ใช้ในการถ่ายทำประมาณ 57 ล้านบาท จากสถิติทั้งหมดของการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 303 เรื่อง งบประมาณ 1,128 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังมีประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศหลักที่ยกเรื่องของการค้าและบริการโสตทัศนในเวทีของการเจรจาการค้าโลก กลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์รายใหญ่จากฮอลลีวูด (Hollywood) ได้เดินทางมาประเทศไทยเพื่อหารือกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว หน่วยงานราชการและภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือและการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย โดยสหรัฐฯ มีความประสงค์ที่จะขอการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านการลดหย่อนภาษี การให้การสนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์ สถานที่และอื่น ๆ ตามแต่รัฐบาลจะพิจารณา รวมทั้งได้แสดงความต้องการที่จะลงทุนสร้างสตูดิโอขนาดใหญ่ ที่มีอุปกรณ์การถ่ายทำพร้อมทุกอย่างในระยะยาวเพื่อรองรับการสร้างภาพยนตร์จากต่างประเทศ รวมทั้งภาพยนตร์ไทยก็สามารถมาใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนั้นยังจะตั้งบริษัทผู้ประสานงานด้านภาพยนตร์ต่างประเทศ (Film Service) เพื่อความสะดวกของผู้ที่จะเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในอนาคต อีกทั้งยังมีโครงการก่อตั้งสถาบันผลิตบุคลากรด้านภาพยนตร์ด้วย

ภาพยนตร์เรื่องยาวเป็นภาพยนตร์อีกประเภทหนึ่งที่ใช้งบประมาณในการถ่ายทำมากที่สุดเนื่องจากขั้นตอนในการถ่ายทำนั้นจะใช้เวลา จำนวนคน และเทคนิคพิเศษในการถ่ายทำมากกว่าภาพยนตร์ประเภทอื่น ๆ จากตารางที่ 3 แสดงถึงรายชื่อภาพยนตร์เรื่องยาวที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย โดยจะพบว่า ประเทศอินเดียเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องยาวในประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากจุดแข็งในเรื่องของภูมิประเทศ ทิวทัศน์ที่สวยงาม ประกอบกับประเทศไทยและอินเดียนั้นเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ระยะทางไม่ห่างไกลกันมากนักทำให้การเดินทางติดต่อและขนย้ายอุปกรณ์ในการถ่ายทำไม่เป็นอุปสรรคเท่าที่ควร

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยจำแนกตามประเทศช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

(หน่วย: จำนวนเรื่อง)

ปี พ.ศ.	ญี่ปุ่น	ยุโรป	อเมริกา	ออสเตรเลีย	จีน	ฮ่องกง	ไต้หวัน	อินเดีย	อื่น ๆ	รวม
2540	145	58	16	8	4	3	8	1	26	269
2541	134	54	16	8	11	2	4	10	52	291
2542	151	52	23	11	3	14	8	9	74	345
2543	149	66	22	11	5	34	7	22	86	402
2544	174	83	32	8	10	26	7	32	69	441
2545	166	85	25	18	12	32	11	33	97	481
2546	154	69	15	13	12	17	6	31	71	388
2547	147	85	21	16	12	28	9	36	87	441
2548	165	95	22	20	5	24	6	44	111	492
2549	143	75	21	27	21	21	1	73	109	491

ที่มา: <http://www.thailandfilmoffice.org>

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศเรื่องยาวที่เข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย พ.ศ. 2546

	ภาพยนตร์เรื่อง	ประเทศ	สถานที่ถ่ายทำ
1.	Janasheen (1)	India	กทม. ปทุมธานี ชลบุรี
2.	Two Brothers	France	กทม. นนทบุรี สมุทรปราการ
3.	Around the World in 80 Days	USA	กทม. กาญจนบุรี พังงา กระบี่ ภูเก็ต
4.	Belly of The Beast	Canada	กทม. อโยธยา ประจวบฯ เชียงใหม่ นครราชสีมา
5.	SHHH	India	กทม. ภูเก็ต กระบี่
6.	Almost Related	USA	กทม. กาญจนบุรี
7.	Nehle Pe Dehla, Bachelor	India	กทม. ชลบุรี
8.	Janasheen (2)	India	กทม.
9.	Infernal Affairs II	Hong Kong	กทม. ชลบุรี เพชรบุรี
10.	Missing	India	กทม.
11.	Murder	India	กทม. ชลบุรี
12.	Hotels to dream of...	Australia	กทม. พังงา ภูเก็ต
13.	Ggot Boda Arundaweo	Korea	กทม. ประจวบฯ
14.	Chokdee	France	กทม. กาญจนบุรี
15.	Stealth	Australia	กทม. และจังหวัดภาคอีสาน ยังไม่ระบุชัด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	ภาพยนตร์เรื่อง	ประเทศ	สถานที่ถ่ายทำ
16.	Alexander On the Edge	UK	กทม. และจังหวัดภาคใต้ ยังไม่ระบุชัด
17.	(Bridget Jones's Diary 2)	UK	กทม. นครปฐม ภูเก็ต พังงา กระบี่
18.	My Brother Love Beautiful	Hong Kong	กทม.
19.	Sniper 3	USA	ภาคเหนือยังไม่ระบุ
20.	Sons of the Wind	France	กทม. และปริมณฑล

ที่มา: <http://www.thailandfilloffice.org>

ยิ่งไปกว่านั้น ประเทศไทยยังมีจุดแข็งที่โดดเด่นที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์อีกหลายประการ อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายในการถ่ายทำภาพยนตร์ที่ไม่สูงมากเนื่องจากค่าจ้างแรงงานและค่าสถานที่ราคาถูก บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และบริษัทที่ให้บริการด้าน Post-Production และอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำ การพัฒนาทางด้านการสื่อสารที่ทันสมัยและระบบการขนส่งที่รวดเร็วทั้งภาครัฐและเอกชน

นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวไทยเพิ่งได้รับการเลื่อนสถานภาพจากสมาชิกชั่วคราวเป็นสมาชิกสามัญของสมาคมกรรมการภาพยนตร์นานาชาติ (Association of Film Commissioners International—AFCI) ซึ่ง AFCI เป็นสมาคมของหน่วยงานของประเทศต่าง ๆ ที่ทำงานด้านบริการผู้ถ่ายทำภาพยนตร์ตั้งขึ้นโดยกลุ่มผู้ทำงานด้านภาพยนตร์ภาคราชการในสหรัฐอเมริกาเมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา วัตถุประสงค์ของสมาคม คือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ทำงานในอุตสาหกรรมนี้สามารถทำงานได้อย่างสะดวกสบาย โดยสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศและท้องถิ่นสมาคม หน่วยงานที่เป็นสมาชิก AFCI จะต้องมีความสามารถในการให้บริการอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทำภาพยนตร์ เช่น การขอทำวีซ่า การนำอุปกรณ์ถ่ายทำเข้าและออกจากประเทศ การขออนุญาตปิดถนน การขออนุญาตใช้สถานที่ราชการ การสร้างฉากในพื้นที่สาธารณะ การใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวน หรือเขตโบราณสถาน การใช้คลื่นวิทยุสื่อสาร และการขออนุญาตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดไปถึงการเสียภาษีนักแสดง และผู้ทำงานในกองถ่าย นอกจากนี้ยังต้องสามารถประสานด้านการข่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ทำงาน รวมทั้งประสานกับประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการทำงาน และป้องกันแก้ปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในระหว่างการทำงานด้วย การให้บริการของประเทศสมาชิกจะต้องเป็นการให้เปล่า จะคิดค่าใช้จ่ายได้เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งจากการที่ประเทศไทยได้รับการเลื่อนสถานภาพตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2546 ที่ผ่านมานั้นนับว่าจะเป็นประโยชน์จากการที่ประเทศไทยได้มีรายชื่ออยู่ในหนังสือนามสงเคราะห์และในเว็บไซต์ (Website) ของสมาคมซึ่งจะทำให้ไม่เสีย

โอกาสที่จะได้รับการติดต่อจากผู้สร้างภาพยนตร์จากทั่วโลก³

อย่างไรก็ดี ถ้าจะมองในด้านของการแข่งขันแล้ว ธุรกิจการส่งเสริมให้ต่างประเทศมาใช้สถานที่ในประเทศไทยเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงมาก คู่แข่งของประเทศไทยในปัจจุบันมีด้วยกันหลายประเทศ คือ แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลี มาเลเซีย เวียดนาม กัมพูชา ซึ่งบางประเทศก็เป็นสมาชิก AFCI ด้วย การเปิดเสรีต่ออุตสาหกรรมบันเทิงในกรอบทวิภาคีกับประเทศคู่เจรจาจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การเปิดเสรีในอุตสาหกรรมบันเทิงมีความคืบหน้าและช่วยเปลี่ยนสภาพการแข่งขันให้กลายเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศภาคี ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ว่าจะขยายการค้าและบริการให้กับชาวต่างประเทศทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ รวมไปถึงยังสามารถที่จะขยายการลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกด้วย

3. การเปิดเขตเสรีภาคบริการสำหรับอุตสาหกรรมบันเทิง

ในการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของไทยในกรอบทวิภาคีนั้น ประเทศไทยควรมีแนวทางในการเปิดเสรีที่สอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศที่จะเป็นศูนย์กลางการถ่ายทำภาพยนตร์ของเอเชียหรือ “Hollywood of Asia” โดยที่รัฐบาลไทยและคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันว่าในปี พ.ศ. 2551 จะเพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเป็น 10,000 ล้านบาท และเพิ่มเงินลงทุนผลิตหนังต่างประเทศในไทยเป็น 4,000 ล้านบาท โดยมีนโยบายเชิงรุกที่เป็นนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์แบบบูรณาการ (รูปที่ 2) ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็นสองยุทธศาสตร์ คือ 1) การมุ่งเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจภาพยนตร์ไทย และ 2) การส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย

ในการเจรจาการเปิดภาคบริการเสรีของอุตสาหกรรมภาพยนตร์จะเป็นการกระตุ้นในประเทศไทยประสบความสำเร็จในยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้เร็วขึ้น แต่ในการที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การเจรจาของคณะเจรจาว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด การเรียนรู้และการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย รวมไปถึงการกำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสมอันจะเป็นการเชื่อมโยงให้อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ส่วนประเทศคู่เจรจาอย่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเป็นประเทศที่สนับสนุนการค้าบริการในอุตสาหกรรมภาพยนตร์นี้ก็จะเรียกร้องให้ประเทศไทยเปิดบริการในสาขานี้ด้วยเช่นกัน โดยในแง่

³ นอกจากนั้น ตรา AFCI ยังเป็นเครื่องหมายยืนยันมาตรฐานการให้บริการในส่วนของภาครัฐ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้สร้างภาพยนตร์จากต่างประเทศที่มาถ่ายทำในประเทศไทย นอกจากนี้ ประโยชน์อีกประการจากการเป็นสมาชิก AFCI ก็คือ การได้รับบรรจุชื่อในบัญชีรายชื่อสมาชิกซึ่งจะปรากฏในหนังสือนามสงเคราะห์และเว็บไซต์ของสมาคมฯ ซึ่งจะทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์ต่างประเทศสามารถติดต่อกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้อย่างสะดวกและง่ายดาย

มุมของธุรกิจภาพยนตร์นั้นจะอยู่ในหมวดของการค้าบริการ (Trade in Services) ภายใต้ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก โดยสามารถแบ่งเป็น ให้บริการสามารถแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ (Modes of Supply หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า Mode 1 - Mode 4) ดังนี้

Mode 1: การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross Border Supply) เป็นการค้าบริการที่ผู้ให้บริการอยู่นละที่กับผู้รับบริการ เช่น การซื้อ DVD และแผ่นหนังผ่านบริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic commerce) ดังนั้นในกรณีที่ผู้บริโภคในประเทศไทยสั่งซื้อแผ่นหนังจากผู้ขายในประเทศสหรัฐอเมริกาผ่านทางเว็บไซต์ เช่น Amazon.com ผู้ขายในสหรัฐอเมริกาจัดว่าเป็นผู้ให้บริการ ในขณะที่ผู้บริโภคไทยเป็นผู้รับบริการ

Mode 2: การบริโภคข้ามพรมแดน (Consumption Aboard) การที่ผู้รับบริการเดินทางไปใช้บริการในประเทศของผู้ให้บริการ เช่น การที่บริษัทผลิตภาพยนตร์ต่างชาติเข้ามาขอถ่ายทำในประเทศไทย ดังนั้น ในกรณีนี้บริษัทผู้ผลิตภาพยนตร์จากต่างประเทศถูกจัดให้เป็นผู้รับบริการ ในขณะที่ผู้ผลิตไทยเป็นผู้ให้บริการ

Mode 3: การตั้งสำนักงาน (Commercial Presence) การที่ผู้ให้บริการจัดตั้งสำนักงานเพื่อให้บริการในประเทศของผู้รับบริการ เช่น การที่บริษัทภาพยนตร์ไทยออกไปตั้งสำนักงานในต่างประเทศเพื่อสำหรับจัดจำหน่ายภาพยนตร์ในตลาดต่างประเทศ ซึ่งในกรณีนี้บริษัทที่ไปตั้งอยู่ในต่างประเทศจัดว่าเป็นผู้ให้บริการ

Mode 4: การเคลื่อนย้ายบุคลากร (Movement of Natural Persons) การที่ผู้ให้บริการเดินทางไปให้บริการในประเทศผู้รับบริการ เช่น การที่นักแสดงของไทยเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ หรือนักแสดงจากต่างชาติเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งนักแสดงที่เดินทางไปทำงานในประเทศคู่เจรจานั้นจัดได้ว่าเป็นผู้ให้บริการ

การเจรจา Mode ทั้ง 4 นั้นควรที่จะต้องพิจารณาภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

- พระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยธุรกิจการผลิตภาพยนตร์ สารคดี จัดอยู่ในบัญชี 3 ซึ่งห้ามไม่ให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจนี้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- พระราชบัญญัติภาพยนตร์ ปี พ.ศ. 2473 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2479 และ 2515) ซึ่งมีข้อบัญญัติด้านการสร้าง การจัดฉายภาพยนตร์ การตรวจสอบก่อนการจัดฉายหรือการส่งออกภาพยนตร์ รวมทั้งต้องมีการยื่นขออนุมัติจากคณะกรรมการกิจการภาพยนตร์ หากจะส่งออกภาพยนตร์

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากข้อกฎหมายแล้ว เห็นได้ว่า ไทยมีนโยบายเปิดกว้างในเรื่องธุรกิจภาพยนตร์โดยไม่ได้มีข้อจำกัดใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตและส่งออกภาพยนตร์ไม่ว่า

จะเป็นโควตาการนำเข้าภาพยนตร์ โควตาการส่งออกภาพยนตร์ การอุดหนุน จะมีก็เพียงแต่การจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติที่จำกัดอยู่ที่ ร้อยละ 49

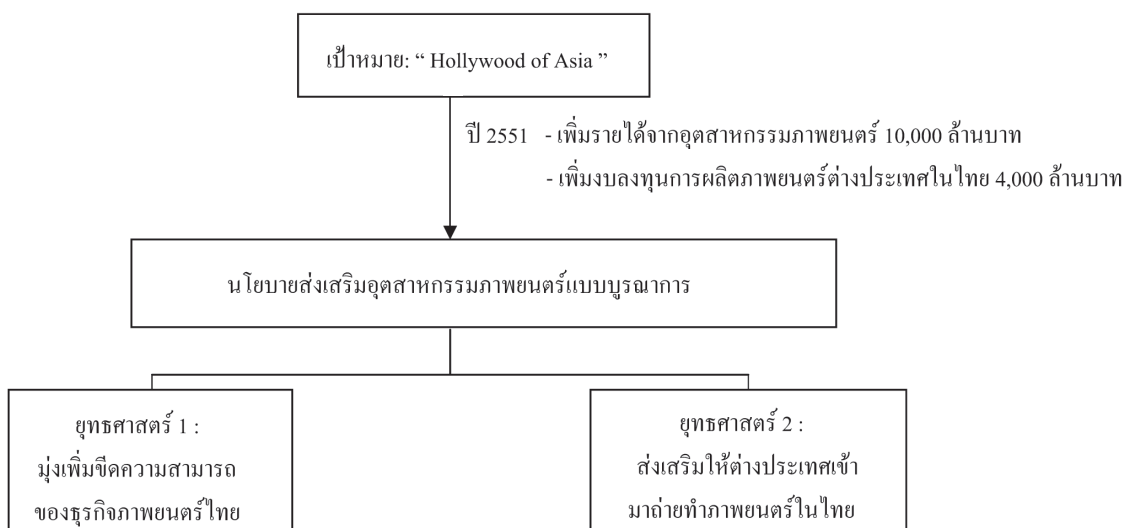
สำหรับการเจรจาใน Mode 1 นั้นเป็นการค้าบริการที่ประเทศไทยไม่มีการกำหนดข้อผูกพันในการเปิดเสรี เนื่องจากการปิดกั้นไม่ให้มีการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติและการห้ามดังกล่าวนั้นเป็นการขัดต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ดังนั้นประเทศไทยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเจรจาใด ๆ ใน Mode นี้ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการกำหนดข้อผูกพันในการเปิดเสรีและการขายสินค้าภาพยนตร์ผ่านทาง website ยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก รวมถึงคนไทยเองยังไม่นิยมสั่งซื้อสินค้าผ่านทาง internet เนื่องจากผู้บริโภคไทยยังไม่มั่นใจกับระบบความปลอดภัยของการจ่ายเงินผ่านทาง credit card ดังนั้น มูลค่าการค้าในหมวดสินค้าเหล่านี้ยังมีปริมาณที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย และเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนในการเจรจา ประเด็นในการเจรจาของการเปิดเขตการค้าเสรีใน Mode นี้จึงยังไม่ใช่ประเด็นที่จำเป็นเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ประเทศชาติจะได้รับจากการเจรจาใน Mode อื่น

สำหรับการบริโภคข้ามพรมแดนใน Mode 2 นั้นได้ตกเป็นสาขาหลักที่ประเทศไทยจะนำเข้าสู่เวทีการเจรจาการเปิดเสรีการค้า โดยประเทศไทยต้องการที่จะเป็นผู้เปิดเสรีในสาขาบริการนี้ ดังนั้น ประเด็นของการเจรจาจึงมุ่งเน้นไปที่การเจรจาเพื่อลดข้อจำกัดและระยะเวลาในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการในการติดต่อขออนุญาตเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทย ซึ่งประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรี Mode 2 ในส่วนของการเพิ่มความต้องการจ้างงาน จ้างบุคลากรไทยและอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับการผลิตในประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้ประเทศไทยเองก็ได้รับความสะดวกในการไปถ่ายทำภาพยนตร์และการผลิตในขั้นตอน post-production ในต่างประเทศด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับผู้ประกอบการ/ผู้ผลิตชาวไทยในการเรียนรู้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์

ในส่วนของการเข้าไปจัดตั้งนิติบุคคลในประเทศผู้ให้บริการหรือการตั้งสำนักงานหรือ Mode 3 ควรจะเน้นการเจรจาเพื่อลดปัญหาในการตั้งธุรกิจและการถือหุ้นธุรกิจภาพยนตร์ เช่น การสร้างสตูดิโอ บริษัทภาพยนตร์ ในเรื่องเงื่อนไขของทุนจดทะเบียนของชาวต่างชาติและสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ โดยสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน ต้องการให้ไทยยกเลิกข้อจำกัดการเข้ามาให้บริการด้านธุรกิจบันเทิง ที่ปัจจุบันประเทศไทยได้จำกัดจำนวนสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติที่กำหนดไว้ไม่ให้เกินร้อยละ 49 ในขณะที่ประเทศอินเดียนั้นต้องการจะเข้ามาทำ co-production agreement กับผู้ผลิตในประเทศไทย ดังนั้น การเจรจาใน Mode 3 จะช่วยทำให้การ co-production เป็นไปโดยง่ายขึ้น ส่วนประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเปิดเสรีในส่วนนี้นั้น

จะอยู่ในรูปของการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีในการผลิตภาพยนตร์จากต่างชาติ⁴

สำหรับการเคลื่อนย้ายบุคลากรหรือใน Mode 4 นั้นประเทศสามารถทำการเจรจาเพื่อลดปัญหาในการขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) การขอวีซ่า เงื่อนไขการย้ายถิ่นที่อยู่ของชาวต่างประเทศ และการควบคุมการเข้ามาทำงานของนักแสดงและคณะถ่ายทำ ซึ่งประเทศอินเดียเป็นประเทศคู่เจรจาที่ต้องการจะผลักดันในเรื่องการเปิดตลาดและการเคลื่อนย้ายบุคคล โดยอินเดียเรียกร้องให้ไทยอนุญาตให้คนอินเดียเข้ามาให้บริการด้านโสตทัศน ในด้านของตลาดนักแสดง



ที่มา: สมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งประเทศไทย

รูปที่ 2 กรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิงไทย

ในส่วนของนักแสดงไทยพบว่า ปัจจุบันยังไม่มีนักแสดงไทยได้รับสิทธิประโยชน์ในการเข้าไปทำงานในประเทศคู่เจรจาก่อนนัก โดยสาเหตุหลักเนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงในตลาดของนักแสดงเอง รวมไปถึงในการเข้าไปทำงานการแสดงในต่างประเทศในบางประเทศอย่างญี่ปุ่น นักแสดงจะต้องขอ “วีซ่านักแสดง” ซึ่งเป็นวีซ่าเฉพาะที่จะอนุญาตให้นักแสดงหรือนักแสดงต่างชาติสามารถเข้าไปทำการแสดงในประเทศญี่ปุ่นได้⁵

⁴ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ที่มี Hollywood เป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก และถ้าพิจารณาถึงทางด้านการเจริญเติบโตจะเห็นได้ว่าประเทศไทยน่าจะมีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์จากบริษัทภาพยนตร์จากอินเดียที่จะเข้ามาถ่ายทำและร่วมมือกันมาก

⁵ แต่อย่างไรก็ดี ประเทศญี่ปุ่นเพิ่งจะทำการจำกัดโควตาในการขอวีซ่านักแสดงนี้หลังจากที่พบว่านักแสดงที่เข้าไปทำงานในประเทศนอกจากเข้าไปทำการแสดงแล้ว ยังเข้าไปทำงานในรูปแบบอื่นด้วย เช่น ไปค้าประเวณี

4. ปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมบันเทิง

ในการพิจารณาถึงประเด็นของการเปิดเสรีนั้น จะเห็นได้ว่าการเจรจาควรจะเน้นไปที่การเจรจาใน Mode 2 และ Mode 3 มากกว่าใน Mode อื่น ๆ โดยสถานะของประเทศไทย คือ การยินยอมที่จะเปิดภาคบริการของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั้งสอง Mode นี้ให้มีอิสระมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ไม่เพียงแต่ธุรกิจภาพยนตร์ของไทยเอง การเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทยนั้นยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายด้าน การที่ประเทศไทยจะสามารถก้าวไปสู่ศูนย์กลางการถ่ายทำภาพยนตร์ของเอเชียหรือ “Hollywood of Asia” จะต้องพยายามขจัดหรือลดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวลง โดยปัญหาและอุปสรรคในอุตสาหกรรมภาพยนตร์จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) อุปสรรคที่เกิดขึ้นในโครงสร้างของอุตสาหกรรมผลิตภาพยนตร์ของไทยเอง และ 2) อุปสรรคจากการที่ให้บริษัทภาพยนตร์ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย เนื้อหาวิเคราะห์ในแต่ละส่วนสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

4.1 อุปสรรค ด้านธุรกิจภาพยนตร์ในประเทศไทย

โดยอุปสรรคที่ผู้ประกอบการภาพยนตร์ในประเทศไทยมักจะประสบและเป็นอุปสรรคในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ก็คือ ปัญหาทางด้านการเงินและงบประมาณในการสร้างภาพยนตร์ โดยผู้ประกอบการภาพยนตร์ไทยมักขาดแหล่งเงินทุนเนื่องจากการสร้างภาพยนตร์ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากที่จะพัฒนาคุณภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาพยนตร์ไทยให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ ด้วยเหตุที่ภาพยนตร์ต้องใช้ทุนมหาศาลในการสร้างทำให้ผู้สร้างยังคงต้องพึ่งพาผู้ชมในประเทศทำให้มีการคาดคะเนแนวโน้มตลาดภาพยนตร์ของผู้ชมในประเทศซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนิยายยอดนิยมนหรือมักจะเลือกดาราที่กำลังได้รับความนิยมมาแสดงเพราะว่าความสนใจในเนื้อหาภาพยนตร์ของผู้ชมน้อยกว่าผู้แสดงทำให้การสร้างภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง ส่วนทางด้านผู้จัดจำหน่ายและเจ้าของโรงภาพยนตร์นั้นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ไม่ตรงกับผู้สร้างภาพยนตร์ซึ่งจะเลือกจำหน่าย/ฉายภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องและนักแสดงตามกระแสนิยมของตลาด ทำให้การกำหนดเนื้อเรื่องและการคัดเลือกนักแสดงของผู้สร้างภาพยนตร์ไม่เป็นอิสระ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถสร้างภาพยนตร์ตามอุดมคติและมีเนื้อหาที่ไม่มีความหลากหลาย

แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาทางด้านการเงินนั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปของสภาวะการณ์ของธุรกิจที่จำเป็นจะต้องมีการแข่งขันถึงแม้ว่าประเทศไทยจะทำการเปิดเขตการค้าเสรีหรือไม่ก็ตาม ปัญหาดังกล่าวก็อาจจะยังคงอยู่ นอกเสียจากในกรณีที่ผู้ประกอบการภาพยนตร์ไทยจะได้รับรายได้ในรูปแบบของการเป็น co-production หรือ supporter แทน ซึ่งจะสามารถลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการเองได้ และอาจจะเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งเมื่อมีการเจรจาเปิดเขตการค้าเสรีในหมวดนี้แล้ว แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาที่อาจจะตามมา ก็คือ ปัญหาด้านการร่วมกันของผู้สร้างภาพยนตร์/ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภาพยนตร์ โดยผู้สร้างภาพยนตร์ไทยไม่นิยมที่จะ

ร่วมกันสร้างภาพยนตร์เหมือนกับต่างประเทศ ทำให้กิจการภาพยนตร์อาจจะไม่ก้าวหน้าเนื่องจากไม่มีการแลกเปลี่ยนเทคนิค อุปกรณ์ และประสบการณ์ในการถ่ายทำระหว่างกัน และนอกจากนี้การร่วมกันสร้างภาพยนตร์นั้นจะมีเงินทุนมากกว่าการที่ต่างฝ่ายต่างสร้าง ซึ่งเป็นเหตุให้การพัฒนาคุณภาพของภาพยนตร์ไทยยังไม่เท่าเทียมกับต่างประเทศ นอกจากนี้ สถานที่ประกอบการไม่ได้ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เนื่องจากกระบวนการในการผลิตภาพยนตร์มีหลายขั้นตอน เช่น การถ่ายทำภาพยนตร์ การล้างฟิล์ม พิมพ์ฟิล์ม และการตัดต่อลำดับภาพเสียง ซึ่งถ้าสถานที่ประกอบการเหล่านี้กระจายตัวกันอยู่จะทำให้กระบวนการในการผลิตภาพยนตร์ไม่สามารถต่อเนื่องกันได้ก่อให้เกิดต้นทุนทั้งในรูปของตัวเงินและค่าเสียโอกาส และที่สำคัญที่สุด อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยังไม่มีกรรวมตัวเป็นสมาชิกริชาชีพเพื่อทำหน้าที่เสริมสร้างบทบาทและหน้าที่ของภาพยนตร์ ทำให้การเจรจาการเปิดเสรีของรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นเพียงข้อเสนอ และอาจทำให้ผลของการเจรจาไม่ได้ประโยชน์เต็มที่

ปัญหาทางด้านผู้สร้างภาพยนตร์และบุคลากรเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญ โดยพบว่าอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางโดยเฉพาะในขั้นตอนการเขียนบทภาพยนตร์เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเป็นสากล รวมไปถึงผู้เขียนบทที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ดี นอกจากนี้ยังรวมไปถึงบุคลากรในขั้นตอนการทำเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ภายหลังการถ่ายทำ สถาบันการศึกษาไม่สามารถผลิตบุคลากรได้มากเท่ากับที่ต้องการ และบุคลากรส่วนใหญ่ที่มีความสามารถเฉพาะทางต้องอาศัยการสั่งสมประสบการณ์ใช้เวลานานในการพัฒนาบุคลากร และผู้สร้างภาพยนตร์ยังขาดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับตลาดเป้าหมายในต่างประเทศและยังขาดช่องทางจำหน่ายภาพยนตร์ไปยังต่างประเทศ เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาผู้สร้างภาพยนตร์สนใจแค่เพียงจะผลิตและขายภาพยนตร์ตามแนวโน้มตลาดในประเทศเพื่อรักษาดตลาดในประเทศไว้เท่านั้น

ในด้านปัญหาทางด้านกฎหมายและข้อจำกัดในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ พบว่าการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 ที่มอบอำนาจแผนกควบคุมภาพยนตร์ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นตัวแทนระบบราชการ แต่ก็ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานนอกกระบวนการธุรกิจภาพยนตร์ซึ่งอาจจะทำให้มาตรฐานการใช้ดุลยพินิจไม่ดีพอเท่ากับการมีผู้เชี่ยวชาญการพิเศษหรือองค์กรควบคุมกันเอง และการที่มโนโยบายการตรวจพิจารณาหรือเซ็นเซอร์ ทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์เกรงว่าภาพยนตร์ของตนที่สร้างนั้นจะไม่ผ่านการตรวจ ด้วยเหตุนี้ทำให้ภาพยนตร์ไทยไม่สามารถพัฒนาเนื้อหาให้เป็นสากลได้ นอกจากนี้ การละเมิดลิขสิทธิ์ยังเป็นปัญหาหลักที่หลายประเทศคู่เจรจาอยากจะทำให้ประเทศไทยรับทำการแก้ไข ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้สร้างภาพยนตร์จากต่างประเทศเองจะได้รับผลกระทบ ปัญหาดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบต่อยอดขายและรายรับผู้สร้างภาพยนตร์ในประเทศด้วยเช่นกัน ซึ่งผลกระทบโดยตรงจะทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์อาจจะขาดทุนหรือได้กำไรน้อยกว่าที่ควร นอกจากนี้ โครงสร้างการเสียภาษีภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับธุรกิจภาพยนตร์ยังมีการกระจายอยู่หลายส่วนไม่ได้เบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว ทำให้ใช้เวลามาก เช่น ภาพยนตร์ที่นำเข้ามาเพื่อการถ่ายทำจะมีทั้งการเก็บภาษีอากรขาเข้าโดยกรมศุลกากร และค่าธรรมเนียม

ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะกับประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ให้ความสำคัญกับ Digital Services Trade โดยเฉพาะเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ จากรายงานการศึกษาของกรมเจรจาการค้า นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 ปัญหาการละเมิด ลิขสิทธิ์ของไทยนำความสูญเสียให้แก่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกาคิดรวมมูลค่า 114 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น ไทยคงถูกเรียกร้องให้มีมาตรการในการจัดการปัญหาดังกล่าวที่ จริงจังขึ้นกว่าเดิม แต่ถึงแม้ว่าปัญหาดังกล่าวจะยังไม่ได้ปรากฏอย่างชัดเจนกับคู่เจรจาที่สำคัญ อย่างประเทศญี่ปุ่น ปัญหาทางลิขสิทธิ์นี้ได้เป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศคู่เจรจาจะให้ความสำคัญ

4.2 อุปสรรคด้านการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทย

ในการที่ประเทศไทยจะต้องทำการเปิดเสรีอุตสาหกรรมภาพยนตร์ใน Mode 2 และ Mode 3 นั้น พบว่าประเทศไทยยังมีอุปสรรคอยู่หลายประการที่ทำให้ผลประโยชน์จากการเจรจาอาจจะ ไม่ตกสู่ประเทศมากเท่าที่ควร ซึ่งสามารถจำแนกปัญหาได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาแรก คือ ปัญหาที่เกิดจากขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ โดย กระบวนการขออนุญาตถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศไม่มีความชัดเจนและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในประเทศเนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกำหนดแนวทางการขออนุญาตถ่ายทำภาพยนตร์ ต่างประเทศอย่างชัดเจน รวมไปถึงยังไม่มีกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในไทยแบบครบวงจร อาทิเช่น กองถ่ายจากต่างประเทศต้องขออนุญาตเข้ามาถ่ายทำจากกลุ่มกิจการภาพยนตร์ สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแล้วแต่ยังต้องขออนุญาตจาก หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อถ่ายทำในพื้นที่และหน่วยงานราชการท้องถิ่น รวมทั้งสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติด้วย

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การขาดแคลนบุคลากรและเครื่องมืออุปกรณ์เฉพาะ ทางของประเทศไทยที่มีคุณภาพมีอยู่จำนวนจำกัดซึ่งจะเกิดปัญหาอย่างมากเมื่อมีกองถ่าย ภาพยนตร์ขนาดใหญ่จากต่างประเทศหลายรายเข้ามาถ่ายทำพร้อมกัน นอกจากนี้ยังขาดมาตรการ สนับสนุนจากรัฐบาล รวมไปถึงมาตรการด้านภาษี ที่สามารถพิจารณาสิทธิประโยชน์ในรูป Package เพิ่มสร้างแรงจูงใจให้ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในไทยและมาตรการสนับสนุนการใช้ บริการหลังการถ่ายทำให้มากขึ้น ขาดมาตรการประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและนอกประเทศ เช่น ขาดการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการ เข้ามาถ่ายทำของกองถ่ายต่างประเทศ ซึ่งมักก่อให้เกิดความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นและส่งผล

ในเชิงลบต่อประเทศไทยในสายตาของผู้ประกอบการต่างประเทศ และสำหรับเพื่อชักจูงผู้ผลิตภาพยนตร์ในต่างประเทศเอง ประเทศไทยยังขาดการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อให้ข้อมูลกับผู้ประกอบการต่างประเทศในการติดต่อเพื่อดำเนินการในการถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย และสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่จะได้รับ

จากปัญหาและอุปสรรคที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการในการที่จัดทำกรเปิดเสรีในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้ ทั้งนี้แนวทางเบื้องต้นสำหรับการเจรจา ก็คือ ประเทศไทยควรเปิดตลาดโดยมีข้อจำกัด เช่น สัดส่วนผู้ถือหุ้น เงื่อนไขการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมไปถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและขนบธรรมเนียมของไทย ในกรณีทั้ง 2 Mode (Mode 2 และ Mode 3) ได้ทำการเปิดเสรีแล้ว ภาครัฐบาลจำเป็นที่จะต้องพิจารณาการรองรับรวมไปถึงมาตรการในการสนับสนุนผู้ผลิตภาพยนตร์ไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพให้สามารถรองรับการเปิดเสรีนี้ได้ ประเด็นทางด้านมาตรการรองรับและการปรับตัวจะทำการสรุปไว้ในส่วนต่อไป

5. การปรับตัวและการกำหนดมาตรการรองรับ

ในการกำหนดมาตรการรองรับจากการเจรจาการเปิดเสรีในภาคอุตสาหกรรมบันเทิงนี้ รัฐบาลควรทำการกำหนดมาตรการเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมบันเทิงของประเทศที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2 ยุทธศาสตร์ คือ 1) มุ่งเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจภาพยนตร์ไทย และ 2) ส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ ครบวงจร ด้วยความพร้อมทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ถ่ายทำ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ทั้งนี้ผลที่ได้จากการเจรจาการค้าเสรีจะทำให้ประเทศไทยสามารถบรรลุในยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้เร็วยิ่งขึ้น มาตรการรองรับที่รัฐบาลควรที่จะคำนึงถึง ก็คือ ผู้ประกอบการไทยจะสามารถปรับตัวรองรับการเข้ามาของผู้ผลิตภาพยนตร์ในต่างประเทศได้มากน้อยเพียงใด และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรไทยให้เป็นที่ยอมรับของผู้ผลิตจากต่างประเทศได้หรือไม่ นอกจากนี้ การหามาตรการเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ที่ 2 มาสู่การเพิ่มศักยภาพของผู้ผลิตภาพยนตร์ไทยเอง จึงควรเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่รัฐบาลควรที่จะต้องคำนึงถึง

- 1) ในการเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจภาพยนตร์ไทย รัฐบาลควรมีการยกเลิกหรือลดอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทำการผลิต รวมถึงการกำหนดมาตรการการส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการภาพยนตร์ไทยหรือให้บริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์หรือบริการมัลติมีเดียต่าง ๆ ในปัจจุบันรัฐบาลได้ทำการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและยกเว้นภาษีเงินได้ 8 ปีสำหรับผู้ประกอบการนิคมและอุตสาหกรรม

ที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเขตภาพยนตร์เกิดเป็นกิจการเขตภาพยนตร์ (Cluster) ควรจะมีการปรับลดภาษีเครื่องมืออุปกรณ์ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เช่น ฟิล์ม อุปกรณ์ถ่ายทำ อุปกรณ์ post-production จากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราของ AFTA

- 2) ในการสนับสนุนผู้ผลิตต่างชาติให้เข้ามาลงทุน ควรที่จะมีมาตรการการยกเลิกภาษีในประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การเปิดเสรีในการถ่ายทำภาพยนตร์นี้เป็นการเปิดเสรีที่แท้จริง ตัวอย่างในประเทศออสเตรเลียได้อนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายในการสร้างภาพยนตร์ในออสเตรเลียร้อยละ 12.5 ไปหักออกจากภาษีที่ต้องจ่าย (Tax Offset Rebate) ได้ แต่ต้องมีเงื่อนไขตามเกณฑ์รองรับค่าใช้จ่าย (Qualifying Australian Expenditure) เช่น ค่าใช้จ่ายในการสร้างภาพยนตร์ในออสเตรเลีย ไม่ต่ำกว่า 15 ล้านเหรียญออสเตรเลีย และต้องมีค่าใช้จ่ายร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายในการสร้างเกิดในออสเตรเลีย ค่าใช้จ่ายในการสร้างภาพยนตร์ในออสเตรเลียมากกว่า 50 ล้านเหรียญออสเตรเลียต้องเสีย GST ทั้งหมด (ยกเว้นค่าจ้างและเงินเดือนลูกจ้าง) ผู้อำนวยการสร้าง จ้างบริษัทบริการผลิตภาพยนตร์ในออสเตรเลียหรือบริการด้านให้เข้าอุปกรณ์การถ่ายทำซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในออสเตรเลียก็จะขอยกเว้น GST ในการผลิตนั้นได้ เป็นต้น
- 3) ในด้านการเงิน รัฐบาลสามารถส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเพื่อแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนในการสร้างภาพยนตร์ และเพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิตและการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับภาพยนตร์ของต่างประเทศ
- 4) ในด้านการผลิต ผู้ประกอบการไทยควรที่จะต้องทำการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น กระบวนการในการนำเข้าฟิล์มที่ผ่านการถ่ายทำแล้วจากต่างประเทศเพื่อที่จะมาผ่านกระบวนการหลังการถ่ายทำ เช่น เทคนิคพิเศษ การล้างฟิล์ม การพิมพ์ฟิล์มแล้วนำผลงานเหล่านั้นกลับออกไปควรมีกระบวนการที่กระชับเพื่อลดระยะเวลาในการนำเข้าได้มากกว่าปัจจุบัน
- 5) หน่วยงานการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยร่วมกับภาครัฐบาลควรปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาพยนตร์จัดตั้งหลักสูตรเฉพาะทาง โดยเฉพาะผู้เขียนบท ผู้เชี่ยวชาญการทำเทคนิคพิเศษ นักพากย์ภาพยนตร์ โดยมีการร่วมมือระหว่างภาคเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษา และสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะผู้เขียนบท ควรมีการอบรมให้สามารถเขียนบทเป็นภาษาต่างประเทศได้ด้วย
- 6) ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีในอนาคต บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาควรที่จะมีศักยภาพในการเรียนรู้ในระบบสากล และปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย โดยอาจมีการส่งไปฝึกอบรมกับผู้ผลิตในต่างประเทศเพื่อเป็นการเรียนรู้ และยังช่วยประสานความร่วมมือได้ในอนาคต

- 7) ควรมีการกระตุ้นในการทำการประชาสัมพันธ์การถ่ายทำให้มากขึ้น โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในประเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามาถ่ายทำของกองถ่ายต่างประเทศ ซึ่งมักก่อให้เกิดความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในสายตาของผู้ประกอบการต่างประเทศ รวมไปถึงการจัดทำ Sale kit เพื่อประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์และมาตรการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย
- 8) มีการให้ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ นิทรรศการ สื่อสิ่งพิมพ์ Road Show รวมไปถึงการพัฒนา website www.thailandfilmooffice.org ให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 9) ผู้ประกอบการภาพยนตร์ไทยจะต้องทำการศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อพัฒนาการผลิตผลงานบันเทิงให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างเสริมศักยภาพในการผลิต การใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ทั้งนี้การเปิดเสรีในอุตสาหกรรมภาพยนตร์นี้ควรจะเน้นไปที่การสนับสนุนให้ผู้ผลิตจากต่างประเทศเข้ามาร่วมมือกับผู้ประกอบการในประเทศให้มากขึ้น เพื่อที่ผู้ประกอบการไทยจะมีทักษะในการผลิตเพิ่มขึ้น มีการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อันจะทำให้ประเทศจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีทางด้านการค้านี้แท้จริง
- 10) ปัญหาทางด้านการละเมิดลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมบันเทิงควรจะได้รับการแก้ไข ควรมีการออกกฎหมายที่เข้มงวดขึ้นและสามารถบังคับใช้ได้จริง เพื่อนอกจากจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตของผู้ผลิตไทยแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความสำเร็จจากการเจรจากับประเทศคู่เจรจาที่สำคัญในสาขาบริการนี้อย่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

ทั้งนี้ มาตรการรองรับจากการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ จัดได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะผลักดันธุรกิจรับจ้างผลิตผลงานบันเทิงให้มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นฐานการผลิตที่มีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน และสามารถผลิตภาพยนตร์ในประเทศเองที่มีคุณภาพและสามารถส่งออกภาพยนตร์กลับไปในตลาดโลกได้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการไทยและผู้บริโภคไทยต่างก็จะได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีนี้ทั้งสิ้น เพื่อจะได้บรรลุตามเป้าหมายการกำหนดยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการถ่ายทำภาพยนตร์ของเอเชีย “Hollywood of Asia” และเป็นอีกภาคการบริการหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ

บรรณานุกรม

- Albarran, A. 1996. **Media Economics: Understanding Markets, Industries and Concepts.** Ames, Iowa: Iowa State University Press.
- Alexander, A., Ower, J., and Carveth, R. 1998. **Media Economics: Theory and Practice.** Second Edition. Mahwah, New Jersey and London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Vogel, H.L. 2001. **Entertainment Industry Economics: A Guide For Financial Analysis.** Fifth Edition. Cambridge and New York: Cambridge University Press.